

**UCHWAŁA Nr XLIV/342/18
RADY GMINY KOZY**

z dnia 8 listopada 2018 r.

w sprawie Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Kozy na lata 2019 - 2021

Na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2018 r. poz. 998 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U z 2018 r. poz. 994 ze zm.)

**Rada Gminy Kozy
uchwala, co następuje:**

- § 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny dla Gminy Kozy na lata 2019 - 2021 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kozy.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Bożena Sadlik
Bożena SADLIK

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY na lata 2019 -2021

Rozdział I - Wprowadzenie

Niniejszy Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w gminie Kozy od 2013 r.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych, którego celem jest wzmocnienie roli i funkcji rodziny, zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Działania podejmowane w ramach Programu koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, będą miały charakter profilaktyczny, interwencyjny i reintegracyjny. Realizacja Programu odbywać się będzie za zgodą rodzin oraz z jej aktywnym udziałem w procesie zmian przy jednoczesnym zaangażowaniu i współpracy źródeł wsparcia zewnętrznego.

Rozdział II - Podstawy prawne

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kozy na lata 2019 – 2021 realizowany będzie w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
3. Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu Alkoholizmowi.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
7. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.
8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.
9. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
10. Ustawa z dnia 5 listopada 2014 r. o karcie dużej rodziny.
11. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
12. Uchwała Nr XII/94/15 z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kozy na lata 2016 – 2026.

Rozdział III - Charakterystyka społeczna Gminy Kozy

Kozy – gmina wiejska w województwie śląskim w powiecie bielskim. Obszarem zainteresowania jest sytuacja rodzin, a szczególnie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze. W tabeli 1 przedstawiony został stan ludności w Gminie Kozy z uwzględnieniem dzieci.

Tabela 1. Liczba mieszkańców w podziale na dorosłych i dzieci w latach 2016 – 2017

Rok	Liczba mieszkańców (zameldowanych na pobyt stały)	Liczba dzieci	% dzieci w stosunku do mieszkańców
2016	12 787	2 443	19,11
2017	12 830	2 460	19,17

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017 r.

Liczba mieszkańców oraz dzieci na przestrzeni dwóch lat na niewielkim poziomie wzrasta. Dzieci mieszkające w Gminie Kozy są objęte różnymi oddziaływaniami wychowawczym i formami pomocy,

służącymi ich rozwojowi (żłobek, przedszkola, szkoły, ośrodek wsparcia możliwości udziału w zajęciach ogólnorozwojowych).

Do przedszkoli uczęszczają dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym oraz obowiązkiem szkolnym do klas „0”.

Wszystkie szkoły zapewniają pomoc pedagogiczną i psychologiczną. Prowadzą szereg zajęć usprawniających rozwój emocjonalny, fizyczny i psychiczny dzieci i młodzieży. Uczniowie mogą korzystać ze świetlic szkolnych, gorącego posiłku oraz szeregu zajęć pozalekcyjnych. Jedna ze szkół prowadzi oddział klas integracyjnych, przedszkole grupy integracyjne.

Tabela 2. Struktura ludności na terenie Gminy Kozy w latach 2016 – 2017

Mieszkańcy - struktura według płci i wieku		
	2016	2017
Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym ogółem z tego:	7968	7932
kobiety (18 -59)	3836	3818
mężczyźni (18 – 64)	4132	4114
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym ogółem z tego:	2376	2438
kobiety od 60 r ż	1589	1625
Mężczyźni od 65 r ż	787	813

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017 r.

Analizując powyższe dane można zauważyć spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym wskazuje, że ogólna polityka państwa, w tym również samorządów lokalnych, powinna zmierzać w kierunku zapewnienia rodzinie poczucia bezpieczeństwa (stała praca wynagrodzenie pozwalające na zaspokojenie potrzeb rodziny, rozwój placówek oświaty i służby zdrowia) i tym samym dać jej warunki do rozwoju. Bardzo istotne jest również podejmowanie działań ukierunkowane na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym i senioralnym.

Rozdział IV - Diagnoza rodzin objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozach.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa. Jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. Zaspokaja potrzeby psychiczne, społeczne, biologiczne oraz materialne. Rodzice wobec dziecka pełnią wielorakie funkcje, tym samym ponoszą odpowiedzialność za jego prawidłowy rozwój i edukację. Istotnym zadaniem rodzica jest zapewnienie dziecku opieki, wychowania a także zbudowania mocnych i zdrowych więzi rodzinnych.

Jednak nie każda rodzina jest w stanie sprostać tym zadaniom. Trudności rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych często wynikają z uwarunkowań wewnątrz rodzinnych a także pozarodzinnych. W konsekwencji może to doprowadzić do niewydolności wychowawczej, zaniku poczucia bezpieczeństwa, narastania konfliktów powodujących wzrost

zjawisk negatywnych, rozpadu rodziny. Niektóre rodziny nie są w stanie rozwiązać sytuacji kryzysowych we własnym zakresie.

Analiza danych o rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozach pozwoli na określenie celów Programu Wspierania Rodziny.

Tabela 3. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2016 – 2017

Rok	Liczba osób objętych pomocą GOPS w Kozach	% mieszkańców gminy Kozy objętych pomocą	Liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie	% mieszkańców gminy Kozy korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej
2016	279	2,18	439	3,43
2017	202	1,58	293	2,29

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017 r.

W latach 2016 – 2017 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozach zarejestrował spadek liczby osób objętych wsparciem pomocy społecznej. Wpływ na zmniejszanie się liczby świadczeniobiorców mają zmiany zachodzące na rynku pracy, obniżenie wieku emerytalnego oraz przede wszystkim realizacja od 2016 r. rządowego Programu Rodzina 500 Plus. Świadczenie wychowawcze oraz inne dodatkowo wypłacane świadczenia pozwalają na pokrycie w znaczny stopniu wydatków związanych z wychowaniem i zaspokojeniem potrzeb życiowych dziecka. Dodatkowo mieszkańcy gminy Kozy, w tym osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, od około 10 lat uczestniczą w różnorodnych projektach finansowanych z Funduszy Europejskich. Celem wszystkich projektów realizowanych przez tutejszy Ośrodek była aktywizacja społeczna oraz zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Stopień usamodzielniania się osób i rodzin w Gminie Kozy jest bardzo wysoki.

Tabela 4. Realizacja Programu Rodzina 500 Plus oraz dodatkowych świadczeń w latach 2016 – 2017

	2016	2017
Wyszczególnienie świadczeń	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Świadczenia rodzinne (zasilki rodzinne, dodatki do zasiłków rodzinnych)	373	382
Fundusz alimentacyjny	63	62
Świadczenie wychowawcze	914	974

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017 r.

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozach w ramach wykonywania swoich obowiązków służbowych podejmują działania na rzecz rodzin borykających się z różnymi problemami. Objęte wsparciem są głównie rodziny wieloproblemowe. Uzasadnione jest więc budowanie i wdrażanie kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci.

W ramach podejmowanych działań na rzecz rodzin, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozach realizuje szereg projektów, których celem jest zniwelowanie przyczyn wykluczenia

społecznego oraz zwiększenie poziomu integracji społeczno-zawodowej. Uczestnicy mieli możliwość udziału w szkoleniach i warsztatach jak również skorzystania ze wsparcia psychologicznego oraz profesjonalnego doradztwa zawodowego co spowodowało wzrost motywacji i chęci do działania a w efekcie podjęcie zatrudnienia licznych uczestników projektu. Dodatkowo mieszkańcy gminy Kozy mogą skorzystać ze wsparcia w postaci żywności wydawanej w formie paczek w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 – Podprogram 2016 i Podprogram 2017. W ramach Podprogramu 2016 odbiorcami żywności były 154 osoby (7566,58 kg żywności), a w ramach Podprogramu 2017 – 138 osób (6513,42 kg).

Tabela 5. Powody udzielenia pomocy przez GOPS w Kozach w latach 2016 – 2017

Powody udzielenia pomocy	2016	2017
ubóstwo	86	55
bezdomność	5	4
bezrobocie	59	33
niepełnosprawność	83	86
Długotrwała lub ciężka choroba	85	69
Przemoc w rodzinie	1	-
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	23	5
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	71	41
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1
Alkoholizm i narkomania	12	5
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	4	-
Kłęski żywiołowej lub ekologicznej	-	1

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017 r.

Dominującymi problemami w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, które utrzymują się na podobnym poziomie jest niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba. W następnej kolejności częstą przyczyną złego funkcjonowania rodzin jest ubóstwo, które jest następstwem bezrobocia. Wskazane powyżej dysfunkcje często prowadzą do powstania bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi i właściwego prowadzenia gospodarstwa domowego oraz brak kompetencji wychowawczych. Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż w dużej mierze dotyczy najmłodszych mieszkańców gminy tj. dzieci.

Praca z rodzinami, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze jest procesem złożonym. Efekty pracy z rodziną w znacznym stopniu zależą od aktywności jej członków, otwarcia na proponowane wsparcie, ale także chęci wprowadzenia zmian przez poszczególnych członków rodzin.

Ważnym narzędziem wspierającym rodzinę są działania podejmowane przez asystenta rodziny. Podczas spotkań odbywających się w miejscu zamieszkania rodziny, świadczona jest pomoc w nabyciu umiejętności przy wykonywaniu najprostszych czynności, które składają się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego, nabywania umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz

odbudowywania więzi rodzinnych. Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. W osiągnięciu zamierzonego celu istotna jest gotowość rodziny i jej aktywność oraz otwartość na wprowadzenie zmian, które pozwolą na przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo wychowawczych.

Tabela 6. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2016 - 2017

Rok	Liczba asystentów rodziny	Liczba rodzin objętych usługą asystenta rodziny	Liczba dzieci w rodzinach objętych usługą asystenta rodziny	Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem rodziny
2016	3	8	20	2
2017	1	8	24	2

Źródło: Dane własne GOPS w Kozach.

W ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej, ukierunkowanej na poprawę sytuacji rodziny mieszkańcy gminy korzystają z pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozach. Na terenie gminy działa Placówka Wsparcia Dziennego o charakterze opiekuńczo – wychowawczym. Podstawowym celem działania placówki jest stworzenie dzieciom bezpiecznego miejsca i możliwości spędzenia czasu wolnego, pomoc w nauce a także doraźna pomoc w rozwiązywaniu podstawowych trudności funkcjonowania społecznego, szkolnego, osobistego i emocjonalnego.

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie przedszkole jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej i społecznej. Na terenie gminy funkcjonuje: żłobek, jedno publiczne przedszkole, trzy niepubliczne przedszkola i prywatny klub dziecięcy. Edukację szkolną zapewniają dwie szkoły podstawowe, niepubliczna szkoła podstawowa, wygaszane niepubliczne gimnazjum językowe oraz jedna szkoła średnia z wygaszanym oddziałem gimnazjalnym. Placówki oświatowe wspierają rodziny w sferze opiekuńczo – wychowawczej. Oprócz edukacji, która jest ich głównym zadaniem jest także wspieranie rodziców w wychowywaniu młodego pokolenia. W placówkach oświatowych realizowane są przedsięwzięcia, które mają na celu pokazanie młodemu pokoleniu wartości jakimi powinni kierować się w życiu. W placówkach oświatowych oraz ośrodku wsparcia prowadzona jest szeroko rozumiana profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych (alkoholu, nikotyny, środki nasenne, narkotyków, dopalacze) oraz profilaktyka uzależnień behawioralnych (uzależnienie od internetu, hazardu, zakupów).

Problem przemocy dotyka rodziny niezależnie od wykształcenia, statusu społecznego czy wykonywanego zawodu. Podejmowane są działania mające na celu zdiagnozowanie problemu i zatrzymanie przemocy. Znacznym utrudnieniem w realizacji zadań jest brak współpracy w zakresie przezwyciężenia kryzysu, a także problem uzależnienia od alkoholu. Rodziny dotknięte przemocą otrzymują pomoc i wsparcie w ramach prac grup roboczych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Kozach. Na spotkaniach grupy roboczej przedstawiciele Policji, środka pomocy społecznej, oświaty, wspólnie z osobą dotkniętą przemocą i sprawcą przemocy opracowują indywidualny plan pomocy. W sytuacjach kryzysowych gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m. in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego. Mieszkańcy gminy mogą liczyć na wsparcie psychologa, radcy prawnego i terapeuty leczenia uzależnień na terenie gminy oraz poradnictwa i leczenia specjalistycznego na terenie powiatu.

Bardzo istotne jest podejmowanie stosownych rozwiązań mających na celu niwelowanie sytuacji kryzysowych w rodzinie. Należy podejmować działania o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym. Należy pamiętać, że rodzina jest podstawową komórką, w której powinien odbywać się naturalny proces kształtowania się osobowości wszystkich członków rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Istotnym jest podejmowanie działań wzmacniających relacje rodzinne. Jednym z takich działań jest ustanowienie rządowego programu dla rodzin. W ramach tego programu funkcjonuje Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która przysługuje rodzinom wychowującym przynajmniej trójkę dzieci, niezależnie od dochodu, wydawana jest bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień, przez instytucje, które podjęły współpracę w tym zakresie.

W Gminie Kozy 167 rodzin a 869 osób posiada Kartę Dużej Rodziny i korzysta z rządowego programu (w tym 329 rodziców oraz 540 dzieci). Poniższa tabela przedstawia ilość złożonych wniosków o wydanie KDR w okresie ostatnich 2 lat.

Tabela 5. Realizacja programu „Karta Dużej Rodziny” w latach 2016 - 2017

	2016	2017
Liczba rodzin które, złożyły wniosek o Kartę Dużej Rodziny	24	25
Liczba osób, którym wydano Kartę Dużej Rodziny z tego:	120	95
Liczba rodziców, którym wydano Kartę Dużej Rodziny	40	37
Liczba dzieci, którym wydano Kartę Dużej rodziny	62	58

Źródło: System informatyczny SI KDR

Dużym zainteresowaniem społeczności lokalnej cieszą się przedsięwzięcia organizowane przez Dom Kultury i Gminną Bibliotekę Publiczną w Kozach, które tworzą nową przestrzeń kultury dla mieszkańców gminy. Koncerty, spektakle, wystawy, ciekawe spotkania dają możliwość wspólnego spędzania czasu z rodziną. Kółka zainteresowań, cykle edukacyjne uczą dzieci organizacji czasu wolnego i rozwijają ich zainteresowania i pasje.

Rozdział V - Analiza SWOT

Analiza stanowi podstawę do określenia na jakich płaszczyznach życia rodziny należy podjąć działania, aby prawidłowo zaczęła funkcjonować. Analiza pozwala na ocenę jaki typ działań jest najbardziej skuteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki pozwala na ukierunkowanie działań aby sprzyjały osiągnięciu założonego celu.

1. Mocne strony:

- dobrze przygotowana, podwyższająca swoje kwalifikacje i umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodzin,
- działania profilaktyczne, edukacyjne podejmowane wobec dzieci i młodzieży na terenie gminy Kozy,
- profesjonalizm i aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny;
- wsparcie asystenta rodziny,

- funkcjonowanie Placówki Wsparcia Dziennego - świetlicy dla dzieci w wieku od 5 – 13 lat,
- organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci- wyjazd na kolonie,
- szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez placówki oświatowe, Dom Kultury, Gminną Bibliotekę Publiczną,
- działalność Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczego (OREW),
- funkcjonowanie placówek opiekuńczych i oświatowych na terenie gminy,
- rozwinięta baza rekreacyjno – sportowa (Centrum Sportowo – Widowiskowe, stadion LKS Orzeł, skatepark, place zabaw),
- funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Kozach działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- powoływanie grup roboczych realizujących indywidualny plan pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
- realizacja Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kozy na lata 2016-2026, Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Kozy na 2017 (program coroczny), Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2018 - 2019, Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kozy na lata 2016 – 2020,
- działalność Punktu Konsultacyjnego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kozach oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kozach,
- dostęp do poradnictwa specjalistycznego (m.in. psychologa, prawnika, terapeuty).

2. Słabe strony:

- brak mieszkań chronionych,
- niski poziom aktywności osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i w celu przezwyciężenia sytuacji kryzysowych,
- niekorzystne prognozy demograficzne (starzenie się społeczeństwa),
- brak Poradni Rodzinnej,
- utrudniony dostęp do specjalistycznych usług medycznych w zakresie ochrony zdrowia.

3. Szanse:

- wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę,
- możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań,
- wzrost świadomości i wiedzy na temat funkcji opiekuńczo – wychowawczej rodziców,
- wzrost możliwości korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia (np. szkoła dla rodziców),
- podnoszenie kwalifikacji przez służby wspierające rodzinę.

4. Zagrożenia:

- zanik więzi i tradycji rodzinnych,
- negatywne wzorce zachowań społecznych,
- zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców,
- wzrost dostępności dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych,
- nasilenie zjawisk niepożądanych takich jak: niekontrolowane funkcjonowanie dzieci, młodzieży w rzeczywistości wirtualnej, przemoc, cyberprzemoc, narkomania, alkoholizm, inne uzależnienia.

Rozdział VI - Założenia programu, realizatorzy i partnerzy, cele i zadania Programu

1. Założenia programu.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Kozy jest przewidziany do realizacji na lata 2019 – 2021. Odbiorcami Programu będą rodziny zamieszkałe na terenie gminy Kozy, wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności, których same nie mogą pokonać wykorzystując swoje możliwości, uprawnienia i zasoby.

Założeniem programu jest stworzenie wsparcia dla rodzin na wielu płaszczyznach, które mają służyć poprawie sytuacji dziecka w środowisku rodzinnym i szkolnym. Zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa poprzez wprowadzenie odpowiednich działań profilaktyczno – edukacyjnych oraz zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych.

2. Realizatorzy i partnerzy programu.

Realizatorami Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Kozach na lata 2019 - 2021 są:

- Urząd Gminy w Kozach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozach.

Partnerzy Programu z terenu gminy Kozy:

- placówki oświatowe;
- Placówka Wsparcia Dziennego;
- placówki służby zdrowia;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kozach;
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kozach;
- Komisariat Policji w Kobiernicach oraz Posterunek Policji w Kozach;
- ośrodki sportu i rekreacji;
- instytucje kultury;
- organizacje pozarządowe.

Partnerzy Programu z terenu powiatu:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej;
- Prokuratura Rejonowa w Bielsku – Białej;
- Sąd Rejonowy w Bielsku - Białej IV Wydział Rodzinny i Nieletnich;
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Bielsku – Białej;
- Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne.

Zasadą nadrzędną Programu jest:

- wzajemna współpraca instytucji powołanych do pracy z rodzinami poprzez udzielanie wsparcia i pomocy rodzinom, w szczególności w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze,
- uwzględnianie potrzeb dzieci i młodzieży w podejmowanych działaniach,
- poszanowanie godności osób szukających wsparcia.

3. Cele i zadania Programu.

Celem głównym Programu jest rozwój zintegrowanego systemu wsparcia sprzyjającemu prawidłowemu funkcjonowaniu rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie rodziny w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb życiowych.

Zakładane rezultaty:

Rodziny, które wykorzystując własne możliwości i zasoby mają trudności w zaspokojeniu potrzeb życiowych będą monitorowane przez pracowników socjalnych w zakresie przyznania świadczeń określonych ustawą o pomocy społecznej. Zakłada się, że właściwa diagnoza sytuacji rodzin pozwoli na udzielenie wsparcia i pomocy właściwej do jej potrzeb. Ponadto rodziny uzyskają wiedzę o dostępnych formach pomocy, świadczeń, ulg, z których będą mogły skorzystać. Wszystkie te działania mają przyczynić się do podniesienia bezpieczeństwa bytowego rodzin.

Zadania:

- diagnozowanie i monitorowanie warunków bytowych rodzin,
- objęcie pomocą finansową rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej,
- kontynuowanie oferty dożywiania poprzez realizowanie programów żywieniowych,
- zapewnienie pomocy finansowej dla rodzin w ramach szeroko rozumianych świadczeń dla rodzinny.

Wskaźniki realizacji celu:

- liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
- liczba dzieci objętych dożywianiem,
- liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych,
- liczba rodzin korzystających z „Karty Dużej Rodziny”.

2. Kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców

Zakładane rezultaty:

W wyniku realizacji zadań rodziny objęte Programem otrzymają wsparcie, które ma przyczynić się do ograniczenia obszarów ich dysfunkcji. Wzmocnienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców może zapobiec konieczności objęcia dzieci opieką poza rodziną. W przypadku dzieci pozostających w pieczy zastępczej umożliwienie im powrotu do rodziny biologicznej.

Zadania:

- praca środowiskowa promująca właściwe wzorce rodziny,
- diagnozowanie potrzeb i oczekiwań rodzin oraz udzielanie stosownej pomocy,
- rozwijanie systemu asystentury rodzinnej,
- wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej działającej na rzecz rodzin i oraz wzmacniania więzi rodzinnych,
- zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, zwłaszcza psychologicznego, pedagogicznego i prawnego,
- finansowanie różnorodnych działań profilaktycznych w ramach programów profilaktycznych

Wskaźniki realizacji celu:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba rodzin objętych usługą asystenta rodziny,
- liczba rodzin, w których zakończono realizację usługi asystenta rodziny, ze szczególnym wskazaniem na zrealizowanie stawianych w planie pomocy celów,
- liczba interdyscyplinarnych działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

3. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodzin.

Zakładane rezultaty:

W wyniku realizacji zadań będą podejmowane działania mające na celu zdiagnozowanie problemu i zatrzymanie przemocy w rodzinie. Czynniki dysfunkcyjne, negatywnie wpływają na funkcjonowanie rodziny. Zakłada się, stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego, który doprowadzi do zmiany negatywnych zachowań i pozwoli na rozwiązanie sytuacji kryzysowej w rodzinie.

Zadania:

- monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami,
- motywowanie do podjęcia terapii ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi,
- współpraca instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- działania w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Wskaźniki realizacji celu:

- liczba rodzin, w których występuje problem uzależnienia,
- liczba konsultacji terapeutycznych,
- liczba uruchomionych procedur Niebieskiej Karty,
- liczba spraw skierowanych do GKRPA.

4. Promowanie wartości rodziny i wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny oraz inicjowanie środowiskowych form wsparcia.

Zakładane rezultaty:

Zakłada się, że środowiskowe oddziaływanie na rodzinę, stworzenie dzieciom i młodzieży bezpiecznego miejsca i atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu przyczyni się do ograniczenia wpływu negatywnych wzorców środowiska rodzinnego i pozwoli na rozwój zainteresowań dzieci i młodzież. Różnorodne inicjatywy środowiskowe podejmowane w gminie mają zachęcać do wspólnego spędzania czasu z bliskimi i integracji.

Zadania:

- promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie imprez, spotkań, ukierunkowanych na prawidłowy rozwój i postawę społeczną dzieci i młodzieży,
- organizowanie różnorodnych form integracji rodzin, z uwzględnieniem wydarzeń inicjowanych w społecznościach lokalnych,
- rozpowszechnienie oferty Placówki Wsparcia Dziennego w Kozach,
- działalność integracyjna, kulturalna, edukacyjno – informacyjna na rzecz rodzin,
- przeznaczanie środków finansowych na działalność profilaktyczną.

Wskaźniki realizacji celu:

- liczba dzieci uczęszczających do Placówki Wsparcia Dziennego w Kozach,
- liczba i rodzaj działań środowiskowych skierowanych do rodzin,
- liczba działań upowszechniających form wsparcia oferowane rodzinie.

Rozdział VII - Zakładane rezultaty, źródła finansowania oraz ewaluacja i monitoring.

Zakładane rezultaty:

- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi przywrócenie zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
- zapobieganie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie.

Źródła finansowania:

Koordynowaniem Programu zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozach, który odpowiedzialny jest za jego realizację przy jednoczesnej współpracy z lokalnym samorządem, instytucjami oraz podmiotami zajmującymi się sprawami rodziny.

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kozy na lata 2019 – 2021 są:

- środki finansowe pochodzące z budżetu gminy Kozy na lata 2019 – 2021,
- dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny,
- dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

Ewaluacja i monitoring programu:

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę osiągniętych wskaźników realizacji działań. Monitoring pozwoli na sprawdzenie czy zakładane rezultaty i planowane działania zostały zrealizowane. Program ma charakter otwarty i długofalowy. Dane pozyskiwane podczas realizacji Programu będą analizowane i posłużą sprawdzeniu efektywności podejmowanych działań i wprowadzeniu zmian w celu podniesienia ich skuteczności i efektywności. Sprawozdanie z realizacji Programu przedstawione będzie Radzie Gminy w Kozach jako integralny element w corocznym sprawozdaniu z działalności Ośrodka.

Przewodnicząca Rady
Bożena Sadlik
Bożena SADLIK